Svensk författningssamling

Lag
om ändring i lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn

SFS 2025:562
Publicerad
den 3 juni 2025

Utfärdad den 28 maj 2025

Enligt riksdagens beslut[1] föreskrivs i fråga om lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn

dels att 1–3 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 3 a §, av följande lydelse.

1 §[2] När en förundersökning har inletts eller återupptagits i fråga om ett brott som kan leda till fängelse och har begåtts mot någon som är under 18 år, ska en särskild företrädare förordnas för barnet om

1. en vårdnadshavare kan misstänkas för brottet, eller
2. det kan befaras att en vårdnadshavare på grund av sitt förhållande till den som kan misstänkas för brottet inte kommer att ta till vara barnets rätt.

Om den som ett kontaktförbud enligt lagen (1988:688) om kontaktförbud avses skydda är under 18 år, ska en särskild företrädare förordnas för barnet om

1. förbudet avses gälla mot en vårdnadshavare, eller
2. det kan befaras att en vårdnadshavare på grund av sitt förhållande till den som förbudet avses gälla mot inte kommer att ta till vara barnets rätt.

En särskild företrädare ska inte förordnas om det med hänsyn till barnet är obehövligt eller särskilda skäl annars talar mot det.

Ett förordnande som särskild företrädare enligt första stycket omfattar även ett ärende om kontaktförbud, om den som kan misstänkas för brottet är samma person som förbudet avses gälla mot.

2 § Om barnet har två vårdnadshavare som inte är gifta eller bor tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden och sådana omständigheter som anges i 1 § första eller andra stycket finns endast i fråga om en av dem, ska den andra vårdnadshavaren förordnas att ensam ta till vara barnets rätt under förundersökningen och i efterföljande rättegång eller i ärendet om kontaktförbud.

Om det med hänsyn till vårdnadshavarnas förhållande till varandra eller till någon annan särskild omständighet får antas vara till barnets bästa, ska dock en särskild företrädare utses.

[1] Prop. 2024/25:123, bet. 2024/25:JuU31, rskr. 2024/25:207.
[2] Senaste lydelse 2012:661.

3 §[3] En särskild företrädare som har förordnats enligt 1 § första stycket ska, i stället för barnets vårdnadshavare, som ställföreträdare ta till vara barnets rätt under förundersökningen och i efterföljande rättegång samt vid åtgärder som rör verkställighet av skadestånd och ansökan om brottsskadeersättning. Företrädaren får dock inte väcka åtal och får inte heller väcka någon skadeståndstalan utan att ett allmänt åtal har väckts.

En särskild företrädare vars förordnande omfattar ett ärende om kontaktförbud enligt lagen (1988:688) om kontaktförbud ska, i stället för barnets vårdnadshavare, som ställföreträdare ta till vara barnets rätt i ärendet.

Det som i 23 kap. 10 och 11 §§ rättegångsbalken sägs om målsägandebiträdes närvaro vid förhör ska tillämpas på den särskilda företrädaren.

3 a § Om en särskild företrädare som har förordnats enligt 1 § första stycket bedömer att det finns skäl att meddela ett kontaktförbud enligt lagen (1988:688) om kontaktförbud till skydd för barnet, ska företrädaren anmäla det till åklagaren.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.

På regeringens vägnar

GUNNAR STRÖMMER

Linda Billung
(Justitiedepartementet)

[3] Senaste lydelse 2021:398.